Тези до лекції №6

Лютеранське вчення.

Головним джерелом віровчення для лютеран, а в подальшому і всіх протестантів є Святе Письмо –це т.зв. принцип **sola Scriptura** (тільки Писання), згідно з яким Святе Письмо має вищий авторитет, а право на його вільне читання та власне тлумачення належить кожному віруючому.

На відміну від православної традиції, де мірилом істини є ***сама Церква як «стовп і утвердження істини» та її Священне Передання***, лютерани підпорядковують авторитет усіх церковних документів особистому розумінню Біблії християнином.

У самому тексті Біблії лютеранство чітко розрізняє **Закон,** який показує людині її гріховність, та **Євангеліє**, що несе звістку про спасіння.

Центральним пунктом лютеранства є вчення про виправдання лише вірою (**sola fide**), згідно з яким Бог визнає людину праведною незалежно від її заслуг, лише заради праведності Христа.

Лютеранське богослов'я наголошує на повній пасивності людини у спасінні: праведність вважається «чужою», а саме виправдання трактується як судове рішення Бога, яке не змінює гріховну природу людини по суті.

Лютеранство ***заперечує сакраментальний характер священства***, проповідуючи ідею «загального священства віруючих», де ієрархія є лише інститутом проповідників.

Згідно з доктриною **«невидимої Церкви»,** істинна Церква існує там, де чисто проповідується Євангеліє. ***Апостольська наступність*** розуміється не як безперервність рукоположень, а як спадкоємність проповіді.

Лютерани визнають *лише два таїнства* — Хрещення та Причастя, вважаючи їх «знаками благодаті», встановленими безпосередньо Словом Божим.

У вченні про Євхаристію лютерани вірять у реальну присутність Христа «в хлібі, з хлібом і під хлібом», відкидаючи католицький догмат про пересуществлення (тобто, що хліб перестає бути хлібом, а стає Тілом Христовим під виглядом хліба).

Важливою частиною церковного життя **є конфірмація** (аналог православного миропомазання) — свідоме сповідання віри підлітками, після якого людина стає повноправним членом громади та допускається до причастя.

Реформація у Швейцарії. Кальвінізм (реформатство).

Швейцарська реформація, розпочата Ульріхом Цвінглі, була радикальнішою за лютеранство: Цвінглі вимагав усунути з культу все, що прямо не підтверджено Біблією (музику, картини), а *причастя вважав лише символічним спомином*.

Жан Кальвін, продовжувач швейцарської реформи після Цвінглі, встановив у Женеві суворий теократичний режим із жорсткою регламентацією побуту та суворими покараннями за моральні провини.

Головною особливістю кальвінізму ***є вчення про безумовне передвизначення***: Бог ще до створення світу призначив одних людей до вічного спасіння, а інших — до вічної загибелі, незалежно від їхньої волі чи вчинків.

Кальвіністи вірять у **«нездоланність благодаті»** (обраний не може чинити опір Божій волі) та **«неможливість втрати спасіння»** (істинно відроджений ніколи не втратить благодать, навіть через тяжкі гріхи).

У *питанні* ***Євхаристії*** *Кальвін займав* ***середню позицію***: він відкидав матеріальну присутність Христа в хлібі (як у лютеран), але вірив у реальне духовне приєднання до Христа під час трапези (тобто Євхаристія – не лише символ, як у Цвінглі).